

Tweede Kamer der Staten-Generaal
T.a.v. Informateur mevrouw drs. M.I. Hamer
Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Datum 19 mei 2021
Ons kenmerk
Onderwerp Nederland weer in beweging

Geachte informateur,

ProRail
Raad van Bestuur

Postadres
Postbus 2038
3500 GA Utrecht

www.prorail.nl

Als spoorbeheerder is ProRail verantwoordelijk voor het onderhoud, de vernieuwing, de uitbreiding en de veiligheid van het Nederlandse spoorwagennet. We verdelen als onafhankelijke partij de ruimte op 7.000 kilometer spoor, regelen alle treinverkeer (1,4 miljoen ritten per werkdag) en bouwen en beheren stations. Daarbij werken we nauw samen met (regionale) overheden, vervoerders en marktpartijen.

Het Nederlandse spoornetwerk behoort tot de beste spoornetwerken ter wereld. Het spoor houdt onze samenleving en economie in beweging. Voor de komende jaren zien wij een aantal maatschappelijke vraagstukken waar ProRail graag een bijdrage aan wil leveren.

1. Economisch herstel en groei

Modern, efficiënt vervoer per spoor is het fundament voor een sterke economie in de 21^e eeuw. Dat geldt zowel voor personen als voor goederenvervoer. Om Nederland weer in beweging te krijgen is het belangrijk dat goederen en reizigers snel, betrouwbaar en veilig kunnen reizen. De aanleg en het onderhoud van infrastructuur levert bovendien veel werkgelegenheid op voor Nederlandse vakmensen en bedrijven. Ook de Nederlandse innovatiekracht wordt gestimuleerd, omdat het spoor voortdurend aan technologische en digitale vernieuwing werkt. Zo levert de spoorsector een bijdrage aan de economische ontwikkeling en welvaart in heel Nederland.

2. Woningbouw en ruimtelijke ontwikkeling

Het vinden van een betaalbare, fijne woning in een prettige buurt met goede voorzieningen is één van de grootste problemen waar jong en oud nu mee te kampen hebben. De komende jaren zal een grootschalig bouwprogramma van de grond moeten komen om honderdduizenden nieuwe woningen te realiseren. Met goede spoorverbindingen maken we woningbouw mogelijk in het hele land en zorgen we dat nieuwe woningen en wijken goed bereikbaar zijn.

3. Klimaat en duurzaamheid

En natuurlijk is duurzame mobiliteit één van de belangrijkste bouwstenen voor een ambitieus én realistisch klimaatbeleid. Het vervangen van korte afstand vluchten door internationale spoorverbindingen, het fijnmazig verbinden van steden en regio's zodat het autogebruik kan worden teruggedrongen, het vervangen van transport via vrachtwagens door schoon vervoer over het spoor; de mogelijkheden om Nederland en Europa op een verstandige, betaalbare manier schoner en duurzamer te maken zijn enorm.

Dankzij onze centrale en neutrale positie heeft ProRail een goed overzicht over de ontwikkelingen die het spoorvervoer de komende jaren zullen beïnvloeden en wat dat betekent voor de beleidskeuzes die u kunt maken.

Het huidige spoornetwerk in Nederland is het meest intensief bereiden spoorwegnetwerk in Europa en loopt al enige tijd tegen zijn grenzen aan. Met logistieke maatregelen, uitbreiding van infrastructuur en technologische innovaties wil ProRail de komende jaren de kwaliteit van het Nederlandse spoor op peil houden. Zo kunnen we de groeiende bevolking en de daarmee samenhangende toename van de vervoersvraag opvangen. Ook kunnen we dan voldoen aan de meest moderne veiligheidseisen en noodzakelijke maatregelen in het kader van klimaatadaptatie nemen.

Uit onze studies en analyses blijkt dat de vervoersvraag de komende jaren – na de huidige dip – al weer snel terugkomt op het oorspronkelijke (hoge) groeipad van voor corona. ProRail onderscheidt meerdere knoppen waaraan gedraaid kan worden om vraag en aanbod van openbaar vervoer per spoor op de meest efficiënte wijze passend te krijgen, ook richting 2030 en daarna.

Vraagsturing

- Met de sector investeren in spreiding van vervoer en reizen buiten de spits aantrekkelijk maken.

Investerings in systeemspongen

- Verdere digitalisering en de inzet van innovatieve technieken maken het mogelijk om de capaciteit op het huidige spoor te vergroten ("systeemspongen"). Daarvoor zijn investeringen nodig in innovaties zoals systeem tractie energievoorziening (met minder energieverbruik meer treinen van energie te voorzien om meer te kunnen rijden) en automatic train operation (automatisch bestuurde treinen om het spoor intensiever en efficiënter te kunnen gebruiken).

Investerings in (nieuwe) infrastructuur

- Investerings in het reizigersvervoer in de regio en op het Hoofdrailnet die de frequentie van het aantal treinen op het spoor verhogen en het reizen met nieuw en ander materieel ondersteunen. We willen urgente vervoersknelpunten op belangrijke locaties zoals Rotterdam, Eindhoven, Den Bosch, Den Haag en Amsterdam oplossen. Ook knelpunten op het gebied van overwegen, de stabiliteit van de spoorbaan en energievoorziening vergen investeringen.
- De spoorinfrastructuur in de Nederlandse havens moet verder op orde worden gebracht. Daartoe investeren we in het spoor en in digitalisering van onderhoudsplanning en netwerkmanagement. Zo dragen we bij aan de concurrentiepositie van de Rotterdamse en andere havens.
- Investerings om internationaal spoorverkeer, zowel voor passagiers als voor goederenvervoer, aantrekkelijker te maken. Daarom zijn investeringen noodzakelijk in het kader het Trans-European Transport Netwerk (TEN-T) en de Technische Specificaties voor Interoperabiliteit (TSI) om een samenhangend Europees spoorstelsel te krijgen.
- En dan zijn er nog een aantal andere maatregelen, zoals het vergroten van de spoorveiligheid en het aanpakken van urgente capaciteitsknelpunten op diverse stations en perrons.

Om ook andere knelpunten in de mobiliteit te kunnen aanpakken (weg, water en fiets, mede samenhangend met de woningbouwopgave) adviseren wij u om het Mobiliteitsfonds structureel op te hogen en voldoende middelen voor mobiliteitsprojecten voor het spoor beschikbaar te stellen. Graag bied ik ook de expertise van ProRail aan om u te adviseren over nieuwe spoorlijnen (zoals bijvoorbeeld de Lelylijn en de Nedersaksenlijn) die in verschillende verkiezingsprogramma's genoemd worden.

Mede namens de ruim 4000 collega's van ProRail wens ik u veel succes bij uw belangrijke werk.

Met vriendelijke groet,

John Voppen
CEO